

Total No of Pages: 2

Seat	
No.	

B.A. (Part-II) (Semester-IV) (CBCS)
Examination March/April, held in June, 2023
Sociology (Paper -V)
DSC-D31: Gender and Violence
Subject Code: 73459

Day and Date: Thursday 08/06/2023
Time: 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

- प्र. १) खाली दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा. [10]
- १) भारतात सुधारित कायदानुसार विवाहासाठी मुलीचे संमती वय ..... आहे.
अ) १६   ब) १८   क) २०   ड) २१
- २) लिंगभाव ही ..... संकल्पना आहे.
अ) सामाजिक   ब) शारीरिक   क) शैक्षणिक   ड) जैविक
- ३) कौटुंबिक हिंसाचाराचे प्रमुख कारण ..... प्रथा आहे.
अ) हुंडा   ब) वधुमुल्य   क) बालविवाह   ड) विधवा विवाह
- ४) स्त्रियांवरील अन्याय अत्याचारास प्रतिबंध करण्याचा एक महत्वाचा उपाय स्त्रियांचे ..... घडवून आणणे आहे.
अ) सबलीकरण   ब) संस्कृतीकरण   क) पाश्चिमात्यकरण   ड) विकेंद्रीकरण
- ५) हिंदू विवाह अधिनियम ..... साली संमत झाला.
अ) १९५५   ब) १९६१   क) १९७८   ड) २००५
- ६) विशाखा मार्गदर्शक कायदा हा ..... ह्या कारणासाठी निर्माण करण्यात आला.
अ) पत्नीस मारहाण प्रतिबंधासाठी   ब) स्त्री अत्याचार विरोधी
क) कामाच्या ठिकाणी होणारा लैंगिक छळ प्रतिबंधासाठी
ड) कौटुंबिक हिंसाचार प्रतिबंधासाठी
- ७) आंतरराष्ट्रीय महिला दिन ..... दिवशी साजरा केला जातो.
अ) ८ एप्रिल   ब) २५ मार्च   क) ६ मार्च   ड) ८ मार्च
- ८) ..... मुळे ग्रामीण अनुसूचित जातीच्या स्त्रियांच्या विरोधात सामाजिक हिंसाचार घडतो.
अ) धर्मव्यवस्था   ब) वर्गव्यवस्था   क) शिक्षण व्यवस्था   ड) जातीव्यवस्था

९) कार्यस्थळी नियोक्त्याकडून स्त्री कामगाराचा छळ झाल्यास ..... कडे तक्रार करता येते.

- अ) अंतर्गत तक्रार समिती   ब) स्थानिक तक्रार समिती
क) केंद्र सरकार   ड) सर्वोच्च न्यायालय

१०) इंडियन पिनल कोडमधील ..... या कलमानुसार बलात्कार झाला असे सिद्ध होते.

- अ) ३१९   ब) ३२६   क) ३७५   ड) ३२३

प्र. 2) खालीलपैकी कोणत्याही चार वर टिपा लिहा. [20]

- १) लिंगभाव संज्ञेचा अर्थ व स्वरूप
- २) कौटुंबिक हिंसाचारावरील उपाययोजना
- ३) हुंडापद्धतीची कारणे
- ४) जातीव्यवस्थेच्या प्रभावातून ग्रामीण स्त्रियांच्यावर होणारा हिंसाचार
- ५) छळाचा अर्थ व वैशिष्ट्ये
- ६) विशाखा मार्गदर्शक तत्वे

प्र. 3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. [10]

- १) लिंगभावविषयक हिंसाचाराचे स्वरूप विशद करा.
किंवा
- २) हुंडा प्रथा म्हणजे काय हे सांगून हुंडाप्रथेवरील प्रतिबंधात्मक उपाययोजना स्पष्ट करा.

प्र. 4) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. [10]

- १) नगर स्त्रियांच्या विरोधातील लैंगिक व कौटुंबिक हिंसाचाराचे विवेचन करा.
किंवा
- २) कार्यस्थळी होणाऱ्या स्त्रियांच्या छळावर भारतात केलेली उपाययोजना विशद करा.

*****